

Niitä mainittujen tehtaiden työläisnaisten kanssa keskustellessani arveltiin saatavan, jos laitetaan oppilaita am. j. kursseille. Ehdottelin että Rymentieht., Moikan ja Kuusan-kosken työläisnaissostot kustantaisivat ainakin yhden oppilaan. Sitä tunnuttiin kannatettavan, joten syntyyneen tuumasta toji.

Laittakaa muutkin osastot työläisnaisia tänne Helsinkiin oppiin. Pois pikku persoonariidat ja walittakoon so-wulla sellaiset, joilla on hyviä edellytyksiä. Sellaisena on, paitsi selwää puhetaitoa ja warmaa puoluefantasia sekä jon-kunmoisia alitietoja j. dem. alalta, mielestäni tärkeä selwä kirjoitustaito ja selwä ajatuskyky. Nuo kassit ovat wälttämättömät, jos mieli edistyy. Nuoret tytöt! Tar-joutukaa osastoissanne menemään. Siten ilmenee asianhar-rastuksenne, jota ilman ei mitään saawuteta. S. P.

tunutta. Jos ehkä wiruu kuumeen kourisja ja neliä, wiiji pientä pellawapäättä wäiferoiwaat wäijisäfilmin.

Puuttuu lämpöä ja leipää. Puute istee arwottomin kynjin kuin peto, joka kiduttamalla uuwuttaa uhrinsa. — Mitiparka — hän koittaa warjella lapsiansa tuntemasta puut-teen antaria istuja. Waan woiimat uupuwat, hän ei jaksa. Hänen täytyy laittaa lapsensa kadulle kaupustelijaksi, tahi turwatonna mieron piffälle tielle. — Muuta mahdollisuutta ei ole.

Kestäisiköhän mukawuudessa asustellut herrasäiti sitä?

Köyhän yhteiskunnan halwimman äidin, hänen täytyy kestää sekin —! Elsa Wiertowirta.

Leikistä!

„Pyhää vihaa“.

Tuonnoin istuessani muutamassa odotushuoneessa tulin filmilleekki edessäni olevia lehtiä. Sattumalta oji käteeni „Naisten äänikin“ elokuun 16 päiväältä.

Muun muassa sijälji se piffän kirjoituksen lasten kaswa-tuksesta. Kirjoitusta vastaan ei olisi mitään, mikäli se kos-kee herraswanhempia, sillä hywinfin helläwaroen koskettelee kirjoittaja heikäläisten ja kaswatuswewollisuuksia. Mutta mitä työläiswanhemmille tulee on kirjoittaja erehtynyt.

En malta olla ottamatta tähän muutamia wihanpur-kauksia:

— „Walitettawasti on meidänkin maassamme paljon wanhempia, jotka eiwät ole saaneet mitään opetusta ja tie-toja, ja jotka eiwät kaswatuswewollisuustaan muuta ym-märrä kuin että niukan ruumiillisen hoidon annettuaan lä-hettawät lapsensa fotoa anjiole.

Kaupungissa se ansion hankinta tapahtuu kaikellaisessa kaupustelemisen muodossa. Kenenkä tielle ei olisi sattunut noita 6—8 wuotiaita, jotka ruikutawalla äänellä tarjowat myntäwäkki kengännauhjoja, postifortteja y. m. — Eikö sy-dämme ole silloin säälää tuntenut noita raukkoja kohta, samalla kun pyhä wiha on mieleemme täyttännyt ajatelles-samme huolettomia wewollisuutensa unohtaneita wan-hempia.“

— Tuntuupa hymähdyttawältä ajatellesja sitä jaloa, kaswatuskiihkoista naisjydäntä, joka jofeasti puskee „pyhän“ wihaansa köyhiin työläiswanhempiin. — Mitteihin, jotka eiwät koskaan ole saaneet mitään opetusta eikä tietoja (kenen syn?) ja „jotka jydämmettöminä heti niukan ruumiillisen hoidon annettuaan lähettawät lapsensa maailmalle, saadassensa huolettomina elää.“ (!)

Lasten ruumiillisesta hoidosta puhuttaissa uson, että useampi työläisäiti, jolla wäähänkin on mahdollisuutta, panee parhaansa siihen. Hänen itensä on lapsiansa ensim-mäiseksi ja viimeiseksi autettava ja syntymähetkestä alkaen. Onpa waikka kuinka kalpea ja kiihtunut monen lapsen äiti, täytyy hänen itse ruokkia pienokaisen, sillä ei hänellä ole jellaista ylellisyystawaraa kuin imettäjät y. m., joita herras-äideillä on.

Pyhässä kiiwaudessaan on kirjoittaja nähtawästi unhot-tanut että köyhäfin äiti omaa tunteen, jota kutsutaan äidin-raftaudeksi.

Kuinka monen pienen postifortti- ja kengännauhakaupus-telijan wanhemmalla onfaan ollut jäinen wälttämättömyys edessä, lähettäessään lapsensa anjiole. — Mitä sanoisikaan rikas ylellisyhteen tottunut äiti, jos hänen nytäkkiä olisi muutettava mukawuuden höyhenpatjoilta, puutteista näiwet-tyneen työläisäidin asemaan, jos hänen olisi ajuttawa syrjä-kadulla kellariferroksesja, nurkasja jonne festipäiwä ei juosi-olla pilkistäji. Siellä on kosteata ja kylmää. Ja ummeh-

Ihmiset tulewat vanhoiksi liian aikasin. Nuoret, vasta elämänsä alussa olevat ihmiset kulkevat raskain, painavin askelin. Kasvoilla lepää alituisen synkkä väsynyt ilme ja melkein luulisi tuntuvan mahdottomalta saada niihin kasvoi-hin elämäniloa edes hetkeksikään! Niin ei saa olla! Se köyhälistö, joka paitsi jokapäiväisen olemassa olonsa puo-lesta, saa myöskin taistella paremman yhteiskunnallisen ase-man saavuttamiseksi työtätekeväälle väestölle, se köyhälistö ei saa olla lamautunutta, epätoverillista, raskasmielistä jouk-koa! Millä korjata tätä epäkohtaa? Tähän useasti ajattele-maani kysymyksen sain vastauksen Ihanneliittokursseilla. — Oli istuttu ensimmäiset päivät vakavina, kuunneltu luen-toja, kaikkien kasvoissa löysi kyllä uskon siihen työhön jota tehtiin, mutta niistä puuttui iloinen, elpyvä ilme, rei-pas usko elämään! Sitten tuli leikkikunti, ja se teki ih-meitä! Älkää luulko että ne olivat yksin nuoremmat, joita se virkistyi, ei, vaan se herätti meidät kaikki! Eloisaa, reipasta, iloisen ystävällistä oli se joukko, joka äsken vielä istui väsyneenä! Mitäkö leikittiin? Yksinkertaisia leikkejä, joissa nopea liike seurasi toistansa. Hypittiin hernepus-sileikkiä, keikuttiin kiinalaisleikkiä, oltiin hanhenpoikia, joita emo suojeli ahdistelevalta ketulta ja kukaan ei muistanut, että usean meistä oli jo elämä merkinnyt vanhuuden ryp-pyillä. Ja siinäpä se leikin salaisuus onkin, se tekee mie-len virkeäksi, antaa monenlaista liikuntaa jäsenille, jotka tavallisesti työssä tekevät vaan jonkun koneellisen liikkeen, sekä sulattaa ihmisistä tovereita!

Mitä tekevät meidän nuorisoliitot? Pyörivät yksitoik-koista piirileikkiä tai tanssivat. Mitä niiden olisi tehtävä? Niiden olisi tehtävä joukoistaan sellainen joukko, joka tässä »surun ja murheen laaksossa» osaa itse leikkiä sekä pakoit-taa luonnollisella, wälttömällä ilolla muutkin leikkimään! Eikä ainoastaan nuorisoliitot, mutta myöskin työväenyhdis-tykset, ammattiosastot, naisosastot, kaikki pitäisi edes kerran viikossa saada leikkimään. Ei leikki ole yläluokalle mitään luokkaomaisuutta, eikä yläluokka sille näytä osaavan ar-voakaan antaa. Yhtäläisesti kuin me olemme kenneet ryn-nistämään esteet näyttämötaiteen, kirjallisuuden, urheilun, soiton ja laulun tieltä saadaksemme nauttia niistä, samalla tavalla meidän täytyy tuoda leikki keskellemme, saadaksemme nauttia siitä elämänilosta, jota leikki mukanaan tuopi!

Tintti.

Pieni palvelustyttö.

Pieni kalpea tyttönen seisoi eräänä päivänä edessäni, kysyen palveluspaikkaa. Ikänsä sanoi olevan 14 v. mutta näytti nuoremmalta hennon vartalonsa takia. Tyttö oli orpo, äiti kuollut tytön ollessa muutamana viikkoinen, isä kolme

vuotta sitten. Lapsena oli yksi ja toinen hoitanut, osittain ollut isän luona, isällä oli pieni mökki ja vähän viljeltävää maata. Kahdeksan vuotiaana lähtenyt palvelemaan, ensin kotikylässä, sittemmin pyrkinyt kaupunkiin, voidakseen päästä kouluun. Joku sukulaismummo oli opettanut lukemaan ja itseksensä opetellut kirjoittamaan, oli ensin piirtänyt numeroita paperille, kunnes oli saanut jonkun kirjoitustaitoisen laatimaan kirjaimet, joita jäljitellen oli vähitellen oppinut kirjoitustaidon alkeet. Päästyään kaupunkiin palvelukseen pyysi päästä kouluun, mutta eihän palvelijaa oteta koulunkäyntiä varten. Toisessa paikassa palvellessaan sai armon päästä pyhäkouluun, mutta siellä vaan luettiin jumalan sanaa, eikä muuta. Mutta tytön mieli paloi yhä päästä kouluun — oppimaan, ja siinä tarkoituksessa saapui Helsinkiin. Etsii nyt täällä sellaista palveluspaikkaa, josta pääsisi edes iltakursseille kansakoulun tutkintoa suorittamaan. Saako hän sellaisen paikan on epätietoista, sillä isännistö vastaa hänelle — mitä sinä koulussa teet, saatathan sinä kotonakin oppia. Niin, saattaahan tyttö kotonakin oppia, mutta kyllä kai se oppi supistuu — työntekoon, mutta se ei tyydytä sitä polttavaa tiedon janoa, joka kuumeen tapaisesti jäytää tytön mieltä ja joka saattaa hänen unohtamaan koko ympäristönsä päästessään kirjojen ääreen. Hän on vaan yksi monen samanlaisen joukossa. Ei se siis ole mitään uutta, mutta se tekee niin kipeää nähdä, miten ankarata ponnistusta tarvitaan ennenkuin tuonlainen köyhä orpo tyttö pääsee edes alkeisoppia saamaan, oppia josta yhteiskunta ei vähääkään välitä. Meillähän on koulut kaikille avoinna, sanovat porvarilliset: ja niinhän ne on, mutta kuka kouluun saa mennä sisään sen määrää varallisuussuhteet. Köyhän lapsi saa edelleen olla tyytyväinen niillä pienillä muruilla, jotka rikkaan pöydältä putoavat.

Milloin saadaan olot paremmiksi? Milloin voidaan reväistä koulujen molemmat ovet auki, että sinne kaikki mahtuu sisään, jotka tietoa janoavat?

Milloin?

Miina S.

Ruvetkaa osuustoimintanaiseksi!

Tämä kehoitus, jonka teemme kaikille naisille. Naisemme ensi sijassa on oltava osuustoimintaihmissä, heidän on opittava tuntemaan, mitä osuustoimintaväki tahtoo ja mikä tarkoitus sisältyy osuustoimintaliikkeeseen kotien talouteen nähden.

Naiset, miksi yhä vielä teette ostoksenne yksityiskauppioiden luona, kun teillä osuuskauupoissa on liikkeet, jotka teitä parhaiten palvelevat? Miksi yhä ylläpidätte tuota monilukuista yksityiskauppiasten parvea, jolle vuosittain menee suunnattomat summat. Eikö se ole tuhlausta? Niin, se on suunnatonta tuhlausta? Ajatelkaa mikä etu olisi ollut paikkakuntanne osuuskauupalle, jos sillä teissä kaikissa olisi ollut uskolliset ostajansa. Sen liikevaihto olisi lisääntynyt ja se olisi tullut entistä vauraammaksi jäsentensä palvelijaksi ja kasvavaa tyytyväisyyttä olisi sen tavaravälitys herättänyt teissä. Väittänette, ettei ole edullista tehdä ostoksia osuuskauupasta, kun sen varasto ei vielä ole niin hyvin lajiteltu ja monipuolinen kuin ehkä jonkun yksityiskauppiiaan. Mutta kenessä syy? Syy on teissä naisissa, kun ette ole tarpeeksi tukeneet sitä. Teidän käsissänne on valta tehdä se pääpiirteissään mieleisiksenne; tämä edellyttää vain harasta kannatusta ostoksilla teidän puoleltanne. Älkää tartuko yksityiskauppioiden syötteihin, missä houkuttelevassa muodossa ne esiintyisivätkin. Antakaa heidän ymmärtää, että tekin olette heränneet eivätkä vain teidän miehenne, joista monikin on vain näennäisenä jäsenenä osuuskauupasaan. Antakaa ystäviinne yksityiskauppiasten ymmärtää, että lyötyykin parempi järjestelmä kuin yksityinen liikejärjes-

telmä, ja tuota parempaa tekin olette päättäneet ruveta edesauttamaan. Tällöin teistä tulee osuustoiminnan lipunkantajia. Ja missä tapaatte osuuskauupanne merkitystä käsittämättömän kanssasiskon, siellä ruvetkaa heti hänellekin selittämään osuuskauuppa-asiaa ja sen jokaisen parasta tarkottavaa vaikutusta. Puhukaa lämmöllä ja vakaumuksella niille naisille, jotka vielä ovat vieraita paikkakuntanne osuuskauupalle, niin ette turhaan aikaanne kuluta, sillä ennemmin tai myöhemmin saatte nähdä, että heistäkin tulee innokkaita osuuskauupan kannattajia.

Koettakaapa kertakin tehdä voitavanne tässä teille kaikille niin läheisessä asiassa!

Avioliitosta sananen.

Avioliitto nykyisessä muodossaan ei vastaa täydellistä tarkoitustaan. Avioliitto on nykyään puhtaasti taloudellinen affäärikysymys. Kautta vuosituhansien on porvarillinen mailmankatsomus opettanut kansalle, kuinka avioliitto on pyhä liitto, jumalan asettama, ja kuinka avioliittoon yhtyneet ovat jumalan yhdistämiä, silloin kun mustatakkainen pappismies on ne yhteen siunannut ulkonaisilla seremonioilla, ja ei enää ihmisten pidä eroittaman niitä. Tätä oppia on kansalle selitetty ja niin syvälle kansaan juurrutettu uskonnon varjossa, että se on kansaan imeytynyt niin kiini, että se kauhistuu jos joku tämän kahleen katkaisee huomattuaan olonsa tuskalliseksi ja sietämättömäksi. Tämän kirjoittajalla on toisellaan käsitys avioliiton pyhydestä ja jumalallisuudesta yhtymisestä. Ensiksikin, silloin kun kaksi ihmistä todellakin omaavat samallaiset käsitykset, samat mielipiteet ja molemmiin puolinen toistensa ymmärtämys sitoo heidät toisiinsa, niin silloin heidät yhdistää sellainen pyhä tunne, sellainen jumalallinen side, jota kutsutaan rakkaudeksi. Ainoa jota ihmisessä on jumalallista ja pyhää on se tunne — rakkauden tunne, joka panee ihmisen uhrautumaan toisen ihmisen edestä ja toisen hyväksi. Tämä rakkauden tunne esiintyy useammassa muodossa. Löytyy äidin, vanhemman rakkautta lapsiansa kohtaan, lapsen rakkautta vanhempiansa kohtaan, toverillista rakkautta, joka pakottaa toisten toistensa edestä uhrautumaan, toveruushengessä toistensa auttamaan, sekä sitä rakkautta, joka sitoo naisen ja miehen toisiinsa, kokonaan uhrautumaan toisilleen, niin että he voivat henkisesti sekä ruumiillisesti sulautua toisiinsa, täydellisesti ymmärtäen ja käsitäten toistansa. Tämä liitto, jonka mies ja nainen keskenänsä solmivat tässä edellä mainitussa mielessä, on silloin jumalallinen, toisin sanoen jumalan yhdistämä, vaikkei sitä olekaan mustatakkainen seremonioillaan yhdistänyt. Monasti ovat avioliitot, vaikka ne ovatkin kirkollisten seremonioiden yhdistämiä, vailla sitä pyhyyttä ja täydellisyyttä, jota ne tulisi olla ja mistä syystä? Siitä syystä, että ne ovat alkujaan perustettu väärälle pohjalle. Niitä on ollut alkujaan määräämässä muut ulkonaiset vaikuttimet ja sivuseikat, eikä se henkinen ja ruumiillinen yhdenlaisuus, joka siinä tulisi olla. Siinä on voinut olla taloudelliset huolet, jotka ovat vaikuttaneet ja pakoittaneet nuorten tyttöjen tarttumaan ojennettuun käteen vähääkään tutustumatta mieheen, josko se on sellainen, jolle hän voi pyhimpiä tunteitansa loukkaamatta antautua. Ja kun näin on perustettu avioliitto harkitsematta, niin se ennen pitkää tulee yhä selvemmin näyttämään siinä olijolle, että se on sietämätöin, se on siveyskäsitteitä loukkaava laitos, sillä siinä naisen täytyy alistua sukupuolielämänsä miehen kanssa, jossa hän ei löydä vähääkään vastakaikua omalle itsellensä ja pyhimille tunteilleen. Tällainen avioliitto, jossa mies ja vaimo eivät käsitä toisiansa, vaan alituinen ristiriita vallitsee heidän välillensä, ei vastaa tarkoitustaan ja jos tällaisesta avioliitosta syntyisi lapsia, kuten monasti saa nähdä epäsuopuisessa ko-